

hvervelse af førerretten og konfiskation af motorkøretøjer) og trådte i kraft den 1. juli 1991.

De tilfælde, som bestemmelsen tog sigte på, var principielt allerede omfattet af straffelovens generelle regler om konfiskation, jf. nedenfor. Bestemmelsen tilsigtede imidlertid en ændring af retspraksis, således at domstolene ville anvende konfiskation i videre omfang, end det havde været tilfældet hidtil. Forud for bestemmelsens indførelse var konfiskation inden for færdselslovens område således næsten udelukkende blevet anvendt i sager om konstruktiv ændring af knallerter. Konfiskation af motorkøretøjer, som havde været anvendt ved overtrædelser af færdselsloven – herunder spirituskørsel – skete i praksis kun helt undtagelsesvis.

Færdselslovens § 133 a giver mulighed for konfiskation ved alle former for færdselslovsovertrædelser, for så vidt der er tale om særlig grove eller gentagne overtrædelser. Ifølge bemærkningerne til det pågældende lovforslag er det dog navnlig hensigten, at konfiskation skal ske ved særlig grove eller gentagne tilfælde af spirituskørsel, gentagne kørsler i frakendelsestiden samt gentagne kørsler uden at have erhvervet kørekort. Bestemmelsen omfatter kun konfiskation af motorkøretøjer, dvs. biler og motorcykler, og kan således ikke anvendes til konfiskation af eksempelvis knallerter.

Det nævnes i bemærkningerne til lovforslaget, at en udvidet anvendelse af konfiskation af motorkøretøjer må formodes at have en ikke ringe generalpræventiv effekt, ikke blot gennem de mærkbare økonomiske følger, men også ved, at sanktionen er direkte knyttet til en manglende mulighed for fortsat at benytte den genstand, som har været anvendt ved lovovertrædelsen. Det anføres i den forbindelse, at det kan virke stødende, at personer, som gentagne gange har tilsidesat hensynet til færdselssikkerheden, kan beholde det motorkøretøj, som er blevet brugt, og som vil gøre det muligt for gerningsmanden at fortsætte denne adfærd.

Det er alene genstandskonfiskation, dvs. konfiskation af selve køretøjet, der er omfattet af § 133 a.

9.1.1.2. Ud over færdselslovens § 133 a gælder straffelovens almindelige regler om konfiskation, jf. § 133 a, stk. 2. Straffelovens regler om konfiskation er indeholdt i §§ 75-77 a. Straffelovens § 75 indeholder de almindelige betingelser for konfiskation, og § 76 regulerer, hos hvem konfiskation i medfør af § 75 kan foretages. § 76 a giver mulighed for konfiskation, uden at anklagemyndigheden kan bevise en forbindelse mellem en konkret forbrydelse og det konfiskerede, også hos andre end den skyldige. § 77 regulerer forholdet mellem konfiskations- og erstat-

ningskrav, og § 77 a regulerer adgangen til konfiskation i rent forebyggende (politimæssigt) øjemed.

Efter straffelovens § 75, stk. 1, kan der ske konfiskation af udbytte ved en strafbar handling. § 75, stk. 2, omhandler konfiskation af genstande, der har været brugt til en bestemt strafbar handling, genstande der er frembragt ved en strafbar handling og genstande, med hensyn til hvilke der i øvrigt er begået en strafbar handling.

I medfør af straffelovens § 75, stk. 3, kan der i stedet for genstandskonfiskation principielt ske værdikonfiskation, dvs. konfiskation af et beløb svarende til motorkøretøjets værdi. Det er dog forudsat i bemærkningerne til færdselslovens § 133 a, at værdikonfiskation kun bør ske, hvor den pågældende efter overtrædelsen, men inden domsforhandlingen, sælger køretøjet, og det må befrygtes, at pågældende vil anvende salgssummen til at anskaffe sig et andet køretøj.

Efter straffelovens § 76, stk. 2, kan konfiskation kun ske hos den, der er ansvarlig for lovovertrædelsen og hos den, på hvis vegne den pågældende har handlet. Det følger heraf, at konfiskation af et motorkøretøj i medfør af færdselslovens § 133 a ikke kan ske, hvis den pågældende ikke selv ejer køretøjet. Der kan heller ikke ske konfiskation af et køretøj, som den pågældende måtte eje, men som ikke har været anvendt til lovovertrædelsen, idet bestemmelsen ikke giver hjemmel til konfiskation af andet end det ved færdselsovertrædelsen anvendte køretøj. Dog kan der i medfør af straffelovens § 77 a ske konfiskation af et køretøj, der ejes af eksempelvis en samlever, når det på grund af ganske særlige omstændigheder må befrygtes, at køretøjet på ny vil blive brugt ved en strafbar handling, jf. Østre Landsrets kendelse af 26. december 1993, refereret i Anklagemyndighedens Årsberetning 1993, s. 91 f.:

»Personbilen var registreret i samleverens navn, ligesom det måtte lægges fast, at samleveren havde købt den med egne midler, og at hun brugte den dagligt. Samleveren blev herefter anset som rette ejer.

Byretten lagde vægt på, at tiltalte tidligere var straffet 9 gange for spirituskørsel og i den aktuelle sag havde tilstået 3 spirituskørsler, og personbilen måtte derfor befrygtes brugt til yderligere overtrædelser af færdselslovens § 53, stk. 1, hvorfor den blev beslægtet efter retsplejelovens § 825, stk. 1, jf. § 824, stk. 1, med henblik på senere konfiskation hos samleveren i medfør af færdselslovens § 133, stk. 2, jf. [straffelovens] § 77 a.

Landsretten stadfæstede, efter at samleveren havde påkæret kendelsen, byrettens afgørelse i henhold til grundene.«